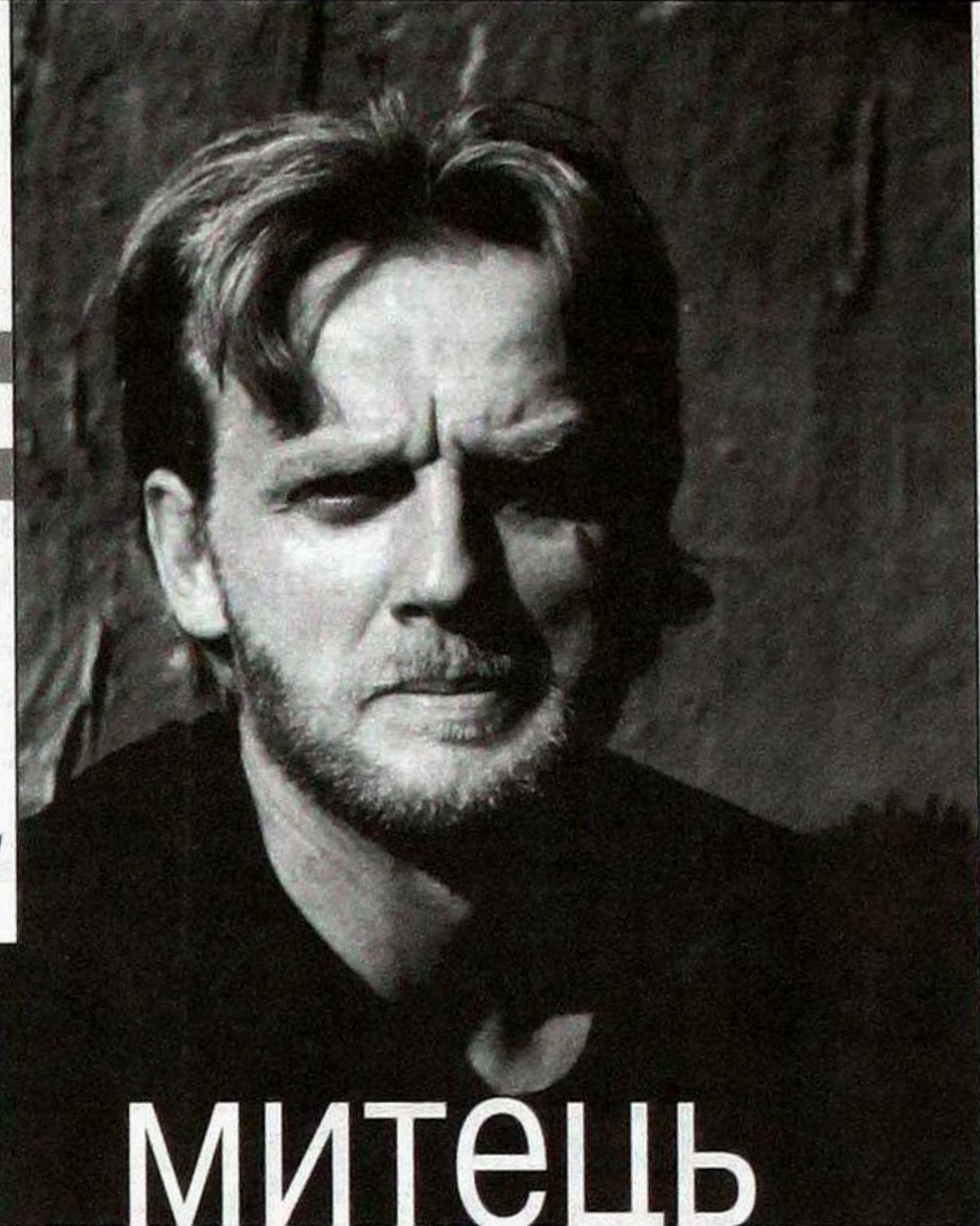

Олег Драч

Чесний митець

змушений бути жорстоким

Олег Драч, актор театру і кіно. Закінчив КДІТМ ім. І.Карпенка-Карого. Ролі у Львівському національному академічному театрі імені М.Заньковецької: Лукаш у **«Лісовій пісні»** Лесі Українки, режисер Алла Бабенко; Гнат у **«Безталанній»** І.Карпенка-Карого, режисер Федір Стригун. Ролі у Львівському молодіжному театрі імені Леся Курбаса, режисер Володимир Кучинський: Вухатий у **«Двох стрілах»** Володимира Володіна; Генріх III, Катерина де Медичі, Руджері, Блазень, Марі у **«Дворі Генріха III»** Олександра Дюма; Панас у **«Законі»** Воломира Винниченка; Панас у **«Між двох сил»** Винниченка; Свидригайлов у **«Забавах для Фауста»** за романом «Злочин і кара» Федора Достоєвського; Свидригайлов, Раскольников у **«Я єсмь воскресіння і смерть»** за романом «Злочин і кара»; Раскольников у **«Снах»** за Достоєвським; Пішек у **«Благодарному Еродії»** за текстами Григорія Сковороди; Лопахін у **«Вишневому садку»** за Антоном Чеховим; Юда у **«На полі крові»** Лесі Українки; Публій у виставі **«Йоганна жінка Хусова»** Лесі Українки; ролі в інших театрах: Дорн у **«Чайці»** А.Чехова, проект Центру Леся-Курбаса, режисер Дмитро Лазорко; Рогожин-2 у **«Ідіоті»** за романом Достоєвського, Театр на Подолі, режисер Андрій Жолдак; Авельянеда у **«Останньому Дон Кіхоті»** драматургів Дяченків, міжтеатральний проект, режисер Мирослав Гринишин. Ролі в кіно: Олег в **«Ave Maria»**, режисер Людмила Єфименко.

— Мені найбільше запам'яталася ваша робота в **«Забавах для Фауста»**. Що для вас ця роль?

— Ви знаєте, я трохи забуваю зараз все це. В хорошому розумінні. Я живу теперішнім. Той час був дуже активним періодом відкриттів, пізнання. Вистава стала помітним явищем в театральному житті міста, та й не тільки. Ми об'їздили з нею багато міст і місць, давали й на американського глядача. Вона сильна і текстом Достоєвського, і філігранною роботою режисера з акторами. Володимир Кучинський довіряв нам як дослідникам літературного матеріалу. Це була наукова театральна праця. За це можна було спокійно дати кандидатський і навіть докторський ступінь. Не як наукова робота, а як просто вистава — вона теж має силу і вар-

тість. Ми працювали з півроку і вона дуже насичена в кожній хвилині, а триває три години. Зараз Олег Цюна грає у Львові цю роль. Він її відкриває по-своєму, час від часу приїжджаю грати я. Люблю цю виставу.

— Пригадую, декілька років тому, коли ви приїжджали на гастролі і показували цю виставу в приміщенні «Сузір'я», то говорили якимось, що з цим образом у вас пов'язані загадкові сни... Коли ви зайняті у виставі не регулярно, чи зберігається та сама заглибленість у персонаж?

— Вся робота і мій акторський малюнок в цій виставі настільки випрацьовані, що втрати майже неможливі. Моя роль у виставі Жолдака **«Ідіот»** відсотків на 80 складається з попереднього багажу роботи з Достоєвським, з його **«Злочин і карою»**, з виставою **«Забава для Фауста»**. Це ніби продовження одного і того ж персонажу. Та сама територія, та сама енергетика, той же автор. Навіть стилістика вплелася, хоча я в **«Ідіоті»** граю персонажа, якого в Достоєвського не існує. Я граю Свидригайло-

ва в іншій іпостасі. Це є біс, тінь Рогожина, який його провокує, спокушає і якого, начебто, Рогожин вбиває. Але себе не вб'єш. Себе в собі живому не вб'єш.

— Ви — на території Достоевського, але режисери все-таки різні. Кажуть, що непростий чоловік...

— Андрій? Він про себе каже, що геній, а всі інші сміються, але такого як він — нема. Він шалено складна імпульсивна людина. Але дуже чесний щодо своєї місії. А митець, чесний щодо своєї місії, мусить бути жорстоким. Мусить бути егоїстом. Він не вкладається в рамки стереотипних уявлень про хорошу людину, в світські обмеження. Ми ділимо на боже і на чортове, на національно-патріотичне і вороже. І в цей поділений на полюси світ ми хочемо вписати митців. А митець — істота поза-соціальна, трансцендентальна. Існує енергія, що поза часом. Це ми, люди, — минаємо. Кожен може послухати себе і відчутти, чи вібрує в ньому вічне, божественне. Коли людина відчула, що в ній щось проклонулося, то решта вже не має ніякого значення. Неважливо, як про тебе пліткують, як існуєш в особистому. Хвилює одне: що можеш зробити в професії, як реалізувати себе? Життя, як трамвай: на одній зупинці зайшла дівчинка, а на кінцевій — вийшла бабуся. І ніхто не знає, чи продовжується воно насправді десь у потойбіччі, чи трансформується в щось інше. Мені особисто здається, що зі смертю людина закінчується повністю.

— Справді? Як ви можете з цим жити?

— Тому і ціную життя. Але це інша тема.

— Незважаючи на наявність «комерційного проекту», Жолдак щоразу розводить творчу, експериментальну діяльність. Ваша остання роль у виставі Гринишина — то участь у справді комерційному проекті. Як ви до цього ставитеся?

— Зараз я — прихильник різних проявів театру. Театр не може застовбитися на чомусь одному. Мені стало душно у Володі Кучинського через те, що в нього була криза, він не знав куди рухатися, актори вже настільки один одного намуляли очима і душею, що на душах і серцях мозолі поробили... Я вирвався. Я просто пішов. Але я не бачу реальної потреби прийти в якийсь інший театр. Я не бачу колективу, в який би я міг

прийти. Внутрішній котлован, який в мені булькає, змушує щось шукати, і саме тому й мене шукають. Саме тому Жолдак запросив мене в роботу, і саме тому Гринишин. Мене інші запрошували, але я вже маю право вибору. Якби служив у театрі, такого вибору не існувало б. Принизливо зараз служити в театрі хоча б тому, що робота акторська низько оцінюється. Намагаються втримати стару театральну модель, репертуар, штат. Здебільшого процентів на 90 актори не відповідають потребам сьогодення, але їх не звільняють, бо впливають і кровні, й не кровні зв'язки. Я розмовляв з Андрієм щодо нової роботи цієї осені. Зараз їдемо в Югославію на фестиваль з «Ідіотом», а також з його виставою «Три сестри». З виставою «Останній Дон Кіхот» Мирослава Гринишина планується кілька турів по Україні, в усі обласні центри.

— Як можна було схитрувати і виправдати той посповий текст, який запропонували вам драматурги у виставі «Останній Дон Кіхот»?

— Не кожен літератор може бути драматургом. Проблема твору, з яким ми мусили у Гринишина працювати, — там немає дії. Ми, актори, самі повигадували вчинки. Вся дія у виставі зроблена акторами. У творі Сервантеса багато подій. Але він має дуже велику відстань і, можливо, щоби поставити «Дон Кіхота» за Сервантесом, витягти його безпосередньо з цього матеріалу, треба багато часу і за місяць зробити це неможливо. А Дяченки запропонували простеньку ситуацію зі своїми проблемами. Я нервував, бо звик працювати з сильни-

Життя, 49
як трамвай:
на одній зупинці
зайшла
дівчинка,
а на кінцевій —
вийшла
бабуся...

■ Олег Драч

■ Олег Драч — Рогожин-2 у виставі «Ідіот» за Федором Достоєвським. Міжтеатральний проект. Режисер Андрій Жолдак.

■ Олег Драч — Публій та Олег Стефанов — Хуса у виставі «Апокрифи» за творами Лесі Українки. Львівський Молодіжний театр імені Леся Курбаса. Режисер Володимир Кучинський.

■ Олег Драч — Свидригайлов та Наталя Половинка — Дунечка Раскольников у виставі «Забава для Фауста» за романом Достоєвського «Злочин і кара». Львівський Молодіжний театр. Режисер Володимир Кучинський.

ми текстами. Я розумів, що негативні герої виписані сильніше, вони енергетичніші, ніж Дон Кіхот. Мій герой Авальєнеде, протиставлений йому, легко перемагав такого головного героя, і в цьому щось нехороше.

Але зібрався дуже класний люд. Ця вистава — приклад того, як актори, навіть якщо це для них не подія, виліплюють щось цікаве для глядача.

Я вже хочу, як амеба, витягти щупальце і пробитися в нове, але не знаю, з ким це можна зараз робити. Потенціал акторський сильний. Я позираю зараз на ангажемент. Будь-який режисер захоче мати справу з кращими акторами, і є шанс потрапити в хорошу команду, навчитися у колег. Я багато чого навчився у Бенюка під час репетицій, багато чого відкрив, зрозумів.

— *Що саме?*

— Його акторський імпровізаційний запас, його інструментарій, побачив, як він користується відомими для мене прийомами, хоча в нас різні школи. Я би хотів з Богданом зустрітися в роботі. Бо місяць — це мало. Мені хотілося б піти з ним щось шукати. Не так, щоб нас змусили станцювати, поскакати та й по всьому.

Можливо, через якийсь час попробую щось робити сам.

Жолдак і Гринишин — вони ніби-то з одного поля ягоди, але насправді різні і кожен має свій шлях. Абсолютно очевидно, що Андрій — професіонал і унікальний митець, Гринишин — молодий впертий режисер. Режисерська безсумнівність дуже важлива. Може, він сумнівається десь вдома, коли лягає спати, але те, що він вміє організувати роботу... Я бачу його перспективу. Не кожен за місяць зробить виставу.

— *Робота з Гладієм, майстер-класи, що за 10 днів викристалізувалися в майже завершену виставу — що це вам дало?*

— Не знаю, чи щось дало. Найкоріше — дало ситуацію в Києві, коли я познайомився з Дмитром Лазорком, з яким зробили «Чайку» за Чеховим, де я зіграв Дорна, дало нових друзів, дало шкодування, що Гриць Гладій живе не в Україні. Хоча я не маю права так казати. Кожен їде на своєму трамваї. Але те, що за 10 днів він зробив такий цікавий феєрверк тренінгу, розкрив певну тему — промовисте свідчення. Я так

сподівався, що він буде робити виставу за Гоголем. У нас була з ним розмова.

— *Це вперше ви працювали з Гладієм?*

— Я знаю Григорія з 1987 року, з тих часів, коли ми з Кучинським їздили до Васильєва, де вони разом вчилися. Григорій Гладій — геніальний актор. Таке відчуття відповідальності перед тим, що тобі викресало Богом і те, що ти мушиш зробити, те скільки він зробив, перебуваючи в різних країнах — свідчать про це. Канада, де він тепер мешкає, — це територія кіно, шоу, серіалів. Весь театр в Америці — дівчата на столах з високо піднятими ногами. Театральні відкриття відбуваються на слов'янських землях, в Німеччині, в Англії, там, де дуже сильна національна аура і стрижень. Проблема українського театру, якщо я вже зачепив цю тему, — люди театру не відчувають себе в контексті народу і території. Я не розумію, як в Україні може бути російський театр. Як може бути український національний театр російської драми, та ще й імені Лесі Українки. Якби я був актором російського театру, я би поїхав у Росію. Це те саме, що бути українським актором у Росії, або працювати в українському театрі у Чехії, чи польським актором в Америці. Я знаю таких акторів. Вони організовували польські театри там, а потім сказали: «Ми не чуємо». Вони втомилися переспівувати своїх і чужих.

— *В якому матеріалі ви б хотіли попрацювати і з ким з режисерів?*

— Я хотів би зіграти одного або другого з чоловіків Донни Анни у «Камінному господарі» Лесі Українки. Хотів би, щоб режисером був Жолдак. Саме він відчуває перевоздану енергію, первісток, імпульс, звідки філософії походять. Коли йти від голови, то в матеріалі мізки засихають, коли від серця — забагато сентиментальних емоцій. Кожен актор мріє зіграти Гамлета, але робити його з режисером, якому не віриш — просто горе. Мистецтво — територія егоїстів, і зібрати їх в ансамбль майже неможливо. Тут потрібна або дуже сильна особистість, або великі гроші. Якась екстремальна ситуація, коли всі забувають, хто вони є, і я сподіваюся на таку ситуацію.